

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ศึกษาคุณลักษณะทางประชากร และเพื่อหาแนวทางพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผลของการวิเคราะห์สามารถจำแนกประเด็นที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 180 คน ผู้วิจัยจะนำเสนอผลที่ได้จากการศึกษาเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N แทน ประชากร

n แทน กลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะทางประชากรจำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส สถานภาพในครอบครัว ของประชาชนตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละคุณลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ตำบลแม่ลา
อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกรายข้อ

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	
	จำนวน (n=180)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	99	55.00
หญิง	81	45.00
รวม	180	100
2. อายุ (ปี)		
ต่ำกว่า 20 ปี	15	8.33
21 – 40 ปี	58	32.22
41 – 60 ปี	52	28.89
มากกว่า 60 ปี	55	30.56
รวม	180	100.00
3. สถานภาพสมรส		
โสด	15	8.33
สมรส	131	72.78
หย่าหรือแยกทาง	14	7.78
หม้าย	20	11.11
รวม	180	100.00
4. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	67	37.22
มัธยมศึกษา/ปวช.	73	40.56
อนุปริญญา/ปวส.	15	8.33
ปริญญาตรี	25	13.89
รวม	180	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	
	จำนวน (n=180)	ร้อยละ
5. สถานภาพในครอบครัว		
หัวหน้าครอบครัว	20	11.11
คู่สมรสหัวหน้าครอบครัว	83	46.11
บุตรของหัวหน้าครอบครัว	68	37.78
ผู้อาศัย	9	5.00
รวม	180	100.00
6. อาชีพ		
ทำนา, เกษตรกรรม	106	58.89
รับจ้าง, ลูกจ้าง	24	13.33
รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ	37	20.56
แม่บ้าน	13	7.22
รวม	180	100.00

จากตาราง 2 พบว่าประชาชนตำบลแม่ลาที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายและเพศหญิง มีจำนวนไม่แตกต่างกัน คือ เพศชายร้อยละ 55 และเพศหญิงร้อยละ 45 ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 21-40 ปี ร้อยละ 2.22 รองลงมาอายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 30.56 สถานภาพสมรสส่วนมากสมรสแล้ว ร้อยละ 72.78 รองลงมา คือ หม้ายร้อยละ 11.11 ระดับการศึกษาของประชาชนตำบลแม่ลาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือ ปวช. ร้อยละ 40.56 รองลงมา ระดับการศึกษาจบประถมศึกษา ร้อยละ 37.22 สถานภาพในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นคู่สมรสของหัวหน้าครอบครัว ร้อยละ 46.11 รองลงมาคือบุตรของหัวหน้าครอบครัว ร้อยละ 37.78 อาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 58.89 รองลงมาประกอบอาชีพรับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 20.56

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก แสดงรายละเอียดได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก แสดงดังตาราง 3
2. จำนวนและร้อยละคะแนนความรู้การป้องกันโรคไข้เลือดออก แสดงดังตาราง 4
3. จำนวนและร้อยละระดับความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก แสดงดังตาราง 5
4. ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นต่อวิธีการป้องกันโรคไข้เลือดออก

แสดงดังตาราง 6

5. จำนวนและร้อยละของระดับทัศนคติต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออกในภาพรวม

แสดงดังตาราง 7

6. จำนวนและร้อยละของสภาพแวดล้อมทางกายภาพจำแนกตามลักษณะที่อยู่อาศัย

แสดงดังตาราง 8

7. จำนวนและร้อยละของการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องโรคไข้เลือดออกแสดงดังตาราง 9

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชน

ตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกรายชื่อ

พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก	ความถี่	
	จำนวน (n=180)	ร้อยละ

1. การร่วมกิจกรรมกำจัดลูกน้ำยุงลายภายในบ้าน

1.1 เคย	125	69.44
1.2 ไม่เคย	55	30.56
ไม่มีเวลา	30	16.67
ไม่ใช่หน้าที่	16	8.89
ไม่คิดว่าเป็นวิธีที่ป้องกันโรคไข้เลือดออกได้	9	5.00
รวม	180	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	
	จำนวน (n=180)	ร้อยละ
2. วิธีที่เลือกใช้กำจัดลูกน้ำยุงลาย		
2.1 เปลี่ยนถ่ายน้ำในอ่างน้ำทุก 7 วัน	147	81.67
2.2 ปล่อยปลาหางนกยูง	125	69.44
2.3 ปิดฝาภาชนะกักเก็บน้ำให้มิดชิด	78	40.33
2.4 ใส่ทรายอะเบท	160	88.89
2.5 เก็บทำลายภาชนะที่ขังน้ำ/ฝังและทำลาย	40	22.22
2.6 ใส่เกลือ น้ำส้มสายชู ในจานรองขาตู้กับข้าว	35	19.44
รวม	180	100.00
3. ความถี่ในการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย		
3.1 เป็นประจำทุกสัปดาห์	58	32.22
3.2 ทำเป็นประจำทุกเดือน	16	8.90
3.3 ทำเป็นประจำทุก 3 เดือน	106	58.88
รวม	180	100.00
4. พฤติกรรมการนอนพักกลางวัน		
4.1 นอนประจำวัน	18	10.00
4.2 นอนเป็นบางครั้ง	88	48.89
4.3 ไม่เคยนอนกลางวัน	74	41.11
รวม	180	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	
	จำนวน (n=180)	ร้อยละ
5. วิธีป้องกันยุงลายเวลากลางวัน		
5.1 มี	170	94.44
ฉีดยากันยุง	53	31.18
จุดยากันยุง	16	9.41
มีมุ้งลวด	96	56.47
5.2 ไม่มี	10	5.56
รวม	180	100.00

จากตาราง 3 พบว่าประชาชนตำบลแม่ลาที่ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมกำจัดลูกน้ำยุงลายภายในบ้าน ร้อยละ 69.44 และเหตุผลที่ไม่ร่วมกิจกรรม ส่วนใหญ่ไม่มีเวลา คิดเป็นร้อยละ 54.55 รองลงมาคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ ร้อยละ 29.09 วิธีที่เลือกใช้ในการกำจัดลูกน้ำยุงลายโดยใส่ทรายอะเบท ร้อยละ 88.89 รองลงมาคือเปลี่ยนถ่ายน้ำทุก 7 วัน ร้อยละ 81.67 ความถี่ในการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ส่วนใหญ่ทำเป็นประจำทุก 3 เดือน ร้อยละ 58.88 รองลงมาคือ ทำเป็นประจำทุกสัปดาห์ร้อยละ 32.22 พฤติกรรมการนอนกลางวันส่วนใหญ่นอนเป็นบางครั้งร้อยละ 48.89 รองลงมาคือ ไม่เคยนอนกลางวันร้อยละ 41.11 วิธีป้องกันยุงลายเวลากลางวัน ส่วนมากมีวิธีการป้องกันยุงลายร้อยละ 94.44 และส่วนใหญ่มีมุ้งลวด ร้อยละ 56.47 รองลงมาคือฉีดยากันยุงร้อยละ 31.18

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละคะแนนความรู้การป้องกัน โรคไข้เลือดออกของประชาชน ตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกรายข้อ

ประเด็นความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก	ลักษณะคำตอบ				
	ถูก	ร้อยละ	ผิด	ร้อยละ	การแปลผล
1. พาหะของโรคไข้เลือดออก	151	83.89	29	16.11	สูง
2. ลักษณะการวางไข่ของยุงลาย	105	58.33	75	41.67	ปานกลาง
3. เวลาในการออกหากินของยุงลาย	152	84.44	28	15.56	สูง
4. ฤดูที่เกิดโรคไข้เลือดออก	100	55.56	80	44.44	ปานกลาง
5. กลุ่มคนที่เป็นโรคไข้เลือดออกมากที่สุด	117	65.00	63	35.00	ปานกลาง
6. อาการของโรคไข้เลือดออก	154	85.56	26	14.44	สูง
7. การปฏิบัติตัวเมื่อเป็นโรคไข้เลือดออก	116	64.44	64	35.56	ปานกลาง
8. การป้องกันโรคไข้เลือดออก	153	85.00	27	15.00	สูง
9. วิธีกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย	156	86.67	24	13.33	สูง
10. วิธีกำจัดลูกน้ำยุงลายที่ถูกต้อง	150	83.3	30	16.67	สูง

จากตาราง 4 ผลการศึกษาความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก พบว่า ข้อคำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบถูกมากที่สุด ได้แก่ คำถามที่ว่าวิธีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายที่ถูกต้องตอบถูกต้อง ร้อยละ 86.67 รองลงมา ได้แก่ คำถามที่ว่าโรคไข้เลือดออกมีอาการอย่างไรผู้ตอบแบบสอบถามตอบถูกต้อง ร้อยละ 85.56

สำหรับข้อความที่ตอบผิดมากที่สุด ได้แก่ คำถามที่ว่าโรคไข้เลือดออกเกิดขึ้นในฤดูใดตอบผิดร้อยละ 44.44 รองลงมา คือ คำถามที่ว่า ยุงลายชอบวางไข่ในที่ใดตอบผิด ร้อยละ 41.67

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละระดับความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก ของประชาชนตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระดับความรู้ในภาพรวม

ระดับความรู้	จำนวน (n = 180)	ร้อยละ
ความรู้ต่ำ	1	0.56
ความรู้ปานกลาง	83	46.11
ความรู้สูง	96	53.33
รวม	180	100.00

จากตาราง 5 พบว่ากลุ่มประชาชนตำบลแม่ลาที่ตอบแบบสอบถามมีความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 53.33 รองลงมาที่มีความรู้ระดับปานกลางร้อยละ 46.11 และมีความรู้อยู่ในระดับต่ำ เพียงร้อยละ 0.56

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นต่อวิธีการป้องกันโรคไข้เลือดออก ของประชาชนตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกรายข้อ

ความคิดเห็นต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออก	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. การป้องกันโรคไข้เลือดออกเป็นหน้าที่ของทุกคน	4.12	0.737	สูง
2. การทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทุกคนในครอบครัวทำได้	3.69	0.694	ปานกลาง
3. ยิ่งกำจัดลูกน้ำยุงลายมากเท่าใดก็จะปลอดภัยจากโรคไข้เลือดออกมากขึ้น	3.31	1.238	ปานกลาง
4. ครอบครัวที่ไม่เคยป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกไม่จำเป็นต้องกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย	2.61	0.571	ต่ำ

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อการป้องกัน โรคไข้เลือดออก	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
5. การกำจัดลูกน้ำยุงลายที่ได้ผลต้องทำทุก 7 วัน	3.86	0.678	ปานกลาง
6. การป้องกันโรคไข้เลือดออกที่ได้ผลต้องได้รับความ ร่วมมือจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ	3.76	1.563	ปานกลาง
7. ผู้นำชุมชนไม่ควรมีบทบาทในการป้องกันโรคเพราะเป็น หน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	3.13	1.638	ปานกลาง

จากตาราง 6 ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนตำบลแม่ลาที่ตอบแบบสอบถามพบว่า ข้อคำถามที่กลุ่มผู้ตอบมีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ คำถามที่ว่า การป้องกันโรคไข้เลือดออกเป็นหน้าที่ของทุกคนได้ค่าเฉลี่ย 4.12 รองลงมา ได้แก่ คำถามที่ว่า การกำจัดลูกน้ำยุงลายให้ได้ผลจะต้องทำทุก 7 วัน ได้ค่าเฉลี่ย 3.86

สำหรับคำถามที่กลุ่มประชาชนตำบลแม่ลามีความคิดเห็นไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันโรคไข้เลือดออก ได้แก่ คำถามที่ว่าครอบครัวที่ไม่เคยป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกไม่จำเป็นต้องกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ได้ค่าเฉลี่ย 2.61 รองลงมา คือ คำถามที่ว่า ผู้นำชุมชนไม่ควรมีบทบาทในการป้องกันโรคเพราะเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้ค่าเฉลี่ย 3.13

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของประชาชนตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
จำแนกตามระดับทัศนคติต่อการป้องกัน ไรศไข้เลือดออกในภาพรวม

ระดับทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
ทัศนคติต่ำ	4	2.22
ทัศนคติปานกลาง	42	23.34
ทัศนคติสูง	134	74.44
รวม	180	100.00

จากตาราง 7 พบว่าประชาชนตำบลแม่ลาที่ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อการป้องกัน ไรศไข้เลือดออกอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 74.44 รองลงมา มีระดับทัศนคติปานกลางร้อยละ 23.34 และมีทัศนคติระดับต่ำ ร้อยละ 2.22

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่อยู่อาศัยของประชาชนตำบลแม่ลา
อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามรายชื่อ

สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่อยู่อาศัย	จำนวนของผู้ตอบ	
	ความถี่	ร้อยละ
1. ลักษณะบ้านที่พักอาศัย		
บ้านเดี่ยว	118	65.56
ห้องแถว	58	32.22
อาคารพาณิชย์	4	2.22
รวม	180	100.00

ตาราง 8 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่อยู่อาศัย	จำนวนของผู้ตอบ	
	ความถี่	ร้อยละ
2. ที่พักอาศัยมีแหล่งน้ำหรือไม่		
มี	109	60.56
ไม่มี	71	39.44
รวม	180	100.00
3. ถ้ามีแหล่งน้ำเป็นแหล่งน้ำชนิดใด		
แม่น้ำ	10	9.17
ลำคลอง ห้วย หนอง บึง	87	79.82
ท่อระบายน้ำทิ้งสาธารณะ	12	11.01
รวม	109	100.00
4. ลักษณะบริเวณบ้าน		
โล่งไม่มีต้นไม้หรือหญ้ารก	71	39.44
มีต้นไม้ไม่มีหญ้ารก	99	55.00
ชุมชนสลัม	10	5.56
รวม	180	100.00
5. การเดินทางไปต่างจังหวัดในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา		
เคยเดินทาง	18	10.00
ไม่เคยเดินทาง	162	90.00
รวม	180	100.00

จากตาราง 8 ลักษณะสภาพแวดล้อมบ้านพักอาศัยของประชาชนตำบลแม่ลาผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นบ้านเดี่ยวร้อยละ 65.56 รองลงมา คือ เป็นห้องแถว ร้อยละ 32.22 ที่พักอาศัยอยู่ใกล้แหล่งน้ำ ร้อยละ 0.56 และแหล่งน้ำส่วนใหญ่เป็นลำคลอง ห้วย หนอง คลอง บึง ร้อยละ 79.82 ลักษณะบริเวณรอบบ้านมีหญ้ารก ร้อยละ 55.00 และในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมาส่วนมากไม่ได้เดินทางไปต่างจังหวัด ร้อยละ 90.00

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องโรคไข้เลือดออกจากแหล่งต่างๆ ของ
ประชาชนตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกรายข้อ

การได้รับข้อมูลข่าวสาร	จำนวนของผู้ตอบ	
	ความถี่	ร้อยละ
1. การได้รับความรู้ในช่วง 1 เดือน		
ได้รับ	174	96.67
ไม่ได้รับ	6	3.33
รวม	180	100.00
2. แหล่งที่มาของการได้รับข้อมูล		
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	161	89.44
อาสาสมัครสาธารณสุข	54	30.00
เอกสารแผ่นพับ/โปสเตอร์	8	4.44
รถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่	18	10.00
เสียงตามสาย/หอกระจายข่าว	75	41.67
อบต.	82	45.56
วิทยุ/โทรทัศน์	60	33.33
รวม	180	100.00
3. ความบ่อยในการได้รับข้อมูลข่าวสาร		
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	56	31.11
เดือนละ 1 ครั้ง	27	15.00
3 เดือนครั้ง	88	48.89
ปีละ 1 ครั้ง	9	5.00
รวม	180	100.00

ตาราง 9 (ต่อ)

การได้รับข้อมูลข่าวสาร	จำนวนของผู้ตอบ	
	ความถี่	ร้อยละ
4. ช่องทางความต้องการที่อยากจะได้รับข้อมูลข่าวสารมากที่สุด		
จัดอบรมให้ความรู้	61	33.89
แจกเอกสารแผ่นพับ	24	13.33
ให้ความรู้ตามหมู่บ้าน	9	5.00
รถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่	24	13.33
เสียงตามสาย	55	30.56
สอนบุตรหลานในโรงเรียน	7	3.89
รวม	180	100.00
5. พบเห็นเจ้าหน้าที่มาป้องกันโรคไข้เลือดออกในหมู่บ้านบ่อยแค่ไหน		
เป็นประจำสม่ำเสมอ	131	72.78
นานๆ ครั้ง	24	13.33
เฉพาะเวลาเกิดโรคขึ้น	25	13.89
รวม	180	100.00

จากตาราง 9 การได้รับข้อมูลข่าวสารของประชาชนตำบลแม่ลาที่ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนมากเคยได้รับความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมาคิดเป็นร้อยละ 96.67 แหล่งของข้อมูลที่ได้รับ ส่วนมากได้รับจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ 89.44 รองลงมา คือ ได้รับจาก อบต. คิดเป็นร้อยละ 45.56 ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสาร 3 เดือนครั้งคิดเป็นร้อยละ 48.89 รองลงมาได้รับข่าวสารเดือนละ 1 ครั้ง ร้อยละ 31.11 ช่องทางที่ประชาชนอยากให้เป็นอย่างยิ่งคือ การจัดอบรมให้ความรู้ร้อยละ 33.89 รองลงมาคือใช้เสียงตามสายร้อยละ 30.56 รถประชาสัมพันธ์ร้อยละ 13.33 ตามลำดับและส่วนใหญ่อ

ประชาชนพบเห็นเจ้าหน้าที่มาป้องกันโรคไข้เลือดออกในชุมชนเป็นประจำร้อยละ 72.78 รองลงมาคือพบเฉพาะเวลาเกิดโรคร้อยละ 13.89 และเห็นนานๆ ครั้งร้อยละ 13.33 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก

แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเป้าหมายสำคัญเพื่อจะส่งผลให้เกิดปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมทำให้เกิดการปรับพฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออก สิ่งสำคัญก็คือการเข้ามามีส่วนร่วมของการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 2 ของการวิจัยซึ่งจะใช้ PRECEDE Model เป็นหลักสำคัญ โดยเราจะต้องรู้ว่าสภาพปัญหาและปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม เป็นอย่างไรซึ่งในทางทฤษฎีจะต้องมีการวิเคราะห์สภาพภายในและภายนอกองค์กร (SWOT) แต่ในการศึกษาครั้งนี้ขอนำเอาปัญหาและพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคของประชาชนตำบลแม่ลา มาวิเคราะห์และจัดสร้างยุทธศาสตร์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ซึ่งแนวทางวิธีการและกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ของประชาชน ตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถสรุปได้ดังตาราง 10

ตาราง 10 ปัญหาความต้องการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ของประชาชนตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ปัญหาและความต้องการการพัฒนา	แนวทางและวิธีการพัฒนา	กิจกรรมการพัฒนา
ความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก		
ประชาชนตำบลแม่ลาที่ตอบแบบสอบถามมีความรู้อยู่ในระดับสูงแต่ยังขาดความรู้ในเรื่อง	ให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารเรื่องไข้เลือดออก	1.จัดอบรมให้ความรู้ในชุมชน โดยจนท.สาธารณสุข และอบต. ผู้นำชุมชน
1. ลักษณะทางกายภาพและการวางใจของยูงลาย		2. ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องไข้เลือดออก
2. ช่วงฤดูที่เกิดการระบาดของโรคไข้เลือดออก		ผ่านเสียงตามสาย
3. ช่วงอายุที่พบผู้ป่วยมากที่สุด		3. ประชาสัมพันธ์โดยใช้รถประชาสัมพันธ์
4. การปฏิบัติตัวเมื่อป่วยเป็นไข้หรือไข้เลือดออก		

ตาราง 10 (ต่อ)

ปัญหาและความต้องการการพัฒนา	แนวทางและวิธีการพัฒนา	กิจกรรมการพัฒนา
แนวคิดและทัศนคติที่มีต่อวิธีการป้องกันโรค		
ไข้เลือดออก		
<p>ประชาชนตำบลแม่ลาที่ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติอยู่ในระดับสูงแต่มีทัศนคติปานกลางและตำรารายชื่อในเรื่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายไม่ใช่หน้าที่ของทุกคน 2. วิธีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายคิดว่าไม่ได้ผล 3. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจาก ผู้นำชุมชน เพราะไม่ใช่หน้าที่ 	<p>การปรับเปลี่ยนทัศนคติ</p>	<p>การใช้กระบวนการกลุ่มโดยเน้นการสูญเสียที่เกิดจากการป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกและให้ตระหนักถึงวิธีการป้องกันการเกิดลูกน้ำยุงลายด้วยวิธีต่างๆ</p>
พฤติกรรมในการป้องกันโรคไข้เลือดออก		
<p>ประชาชนตำบลแม่ลาที่ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลางมีพฤติกรรมรายชื่อตำราในเรื่องของ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรมกำจัดลูกน้ำยุงลาย 2. ไม่เก็บภาชนะที่ขังน้ำโดยวิธีทางกายภาพ 3. ไม่กำจัดลูกน้ำยุงลายเป็นประจำและต่อเนื่อง 	<p>สร้างจิตสำนึกในการป้องกันโรคไข้เลือดออก</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. รณรงค์ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง 2. จัดประกวดบ้านและหมู่บ้านปลอดลูกน้ำยุงลาย
ปัจจัยอื่น		
<p>ประชาชนตำบลแม่ลาที่ตอบแบบสอบถามมีสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเอื้อต่อการเกิดโรคไข้เลือดออก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีแหล่งน้ำอยู่บริเวณบ้าน 2. บริเวณรอบบ้านมีต้นไม้และหญ้ารก 	<p>ให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดอบรมให้ความรู้ในชุมชน โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และอบต. ผู้นำชุมชน

ตาราง 10 (ต่อ)

ปัญหาและความต้องการการพัฒนา	แนวทางและ วิธีการพัฒนา	กิจกรรมการพัฒนา
ปัจจัยเสริม		
ประชาชนตำบลแม่ลาที่ตอบแบบสอบถามยังขาด 1. แหล่งที่มาของข้อมูลด้าน 2. ความบ่งชี้ในการได้รับข่าวสาร 3. ช่องทางการได้รับข้อมูลข่าวสาร	ให้ความรู้และ ข้อมูลข่าวสาร เรื่องไข้เลือดออก	2. ให้ความรู้ข่าวสาร เรื่องไข้เลือดออกผ่าน เสียงตามสาย 3. ประชาสัมพันธ์โดยใช้ รถประชาสัมพันธ์ 4. รณรงค์ปรับปรุง สภาพทางกายภาพ ของบ้านเรือน 1. เพิ่มการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ทางแผ่นพับ และรถประชาสัมพันธ์ เคลื่อนที่ วิทยุชุมชน 2. เพิ่มความถี่ในการให้ ข้อมูลที่บ่งชี้ขึ้นโดย อสม. 3. เพิ่มช่องทางการให้ ข้อมูลข่าวสารโดย ผ่านทางนักเรียน

จากปัญหาและความต้องการการพัฒนา แนวทางการพัฒนา และกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการพัฒนา นำการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด โครงการ และผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมป้องกันการโรคไข้เลือดออก ซึ่งแนวทางวิธีการและกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมป้องกันการโรคไข้เลือดออกของประชาชนตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ดังแสดงในตาราง 11 ดังนี้

ตาราง 11 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของการพัฒนาพฤติกรรมป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเด็นที่ปรับปรุง	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กิจกรรม/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
1. ชุมชนขาดเครือข่าย แกนนำในการ ป้องกันโรค ไข้เลือดออกและ ประชาชนยังขาด ความรู้เกี่ยวกับ ไข้เลือดออก ในบางเรื่อง	1. ยุทธศาสตร์สร้าง เครือข่ายการป้องกัน โรคไข้เลือดออกของ ประชาชน	1. เพื่อสร้างเครือข่าย และแกนนำในการ ป้องกันและให้ ความรู้เรื่องโรค ไข้เลือดออก	1. แกนนำครอบครัว, ผู้นำ ชุมชน นักเรียน อสม. ได้รับ การอบรมให้ความรู้เรื่อง ไข้เลือดออกและวิธีการ ป้องกันโรคอย่างน้อย 1 ครั้ง 2. นักเรียนร่วมกิจกรรมป้องกัน กำจัดลูกน้ำยุงลาย ทั้งที่บ้าน และโรงเรียน ทุกวันศุกร์ 3. แกนนำครอบครัว, อสม,ผู้นำ ชุมชน, เจ้าหน้าที่สาธารณสุข กิจกรรมป้องกันการเกิดลูกน้ำ ยุงลายและประเมินค่า HI, BI และ CI ทุก 3 เดือน	1. จัดโครงการอบรมผู้นำ นักเรียนในโรงเรียน 2. จัดโครงการอบรมผู้นำ ชุมชนแกนนำ ครอบครัว, อสม. 3. จัดโครงการประกวด อสม. ดีเด่น, นักเรียน ดีเด่น, นักเรียนดีเด่น ด้านการป้องกันโรค ไข้เลือดออก	- เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข ตำบลแม่ลา

ตาราง 11 (ต่อ)

ประเด็นที่ปรับปรุง	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กิจกรรม/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
2. ประชาชนในชุมชนบางกลุ่มยังขาดการได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารและยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องโรคไข้เลือดออกรวมถึงการป้องกันและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย	2. ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารระบบสารสนเทศในชุมชน	2. เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องโรคไข้เลือดออกและการป้องกันโรคไข้เลือดออกที่ถูกต้อง	1. ประชาชนในชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกอย่างน้อยปีละ 4 ครั้ง 2. นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกปีละ 2 ครั้ง 3. อสม. ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเลือดออกทุกเดือน	1. ให้ความรู้ให้ข้อมูลข่าวสารโรคไข้เลือดออกผ่านหอกระจายข่าว เสียงตามสาย วิทยุชุมชน 2. ประชาสัมพันธ์โดยใช้รถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ 3. โครงการอบรมผู้นำนักเรียนด้านส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค 4. โครงการอบรมพัฒนาศักยภาพอสม. 5. จัดประชุมอสม. ประจำเดือนโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	- เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลแม่ลา

ตาราง 11 (ต่อ)

ประเด็นที่ปรับปรุง	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กิจกรรม/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
3. ประชาชนไม่เห็นความสำคัญและมีพฤติกรรมปกป้องโรคไข้เลือดออกที่ไม่ถูกต้อง	3. ยุทธศาสตร์สร้างจิตสำนึกในการป้องกันโรคไข้เลือดออก	3. เพื่อให้ประชาชนในชุมชนมีความตระหนักต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออก	1. ประชาชนในชุมชน, นักเรียน, อสม. ร่วมกันกำจัดลูกน้ำยุงลายทุกวันศุกร์ 2. ค่าดัชนีการพบลูกน้ำยุงลาย ภาชนะต่อหลังคาเรือน ไม่เกินร้อยละ 10 (HI) ค่าดัชนีการพบลูกน้ำยุงลาย ภาชนะต่อภาชนะในบ้าน ไม่เกินร้อยละ 20 (BI) ค่าดัชนีการพบลูกน้ำยุงลาย ภาชนะต่อภาชนะในโรงเรียน ไม่เกินร้อยละ 20 (CI)	1. โครงการณรงค์และจัดกิจกรรมป้องกันโรคไข้เลือดออกในโรงเรียน และชุมชน 2. โครงการประกวดหมู่บ้านและโรงเรียนปลอดลูกน้ำยุงลาย 3. โครงการประเมินค่าดัชนีลูกน้ำยุงลาย	- เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลแม่ลา